

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Силабус

навчальної дисципліни

«Патоморфологія та патофізіологія»

Рівень вищої освіти: перши (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

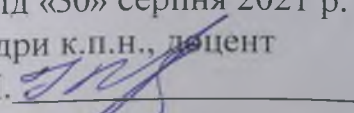
Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М.

2021

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науковопедагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту. Якщо ви, або хтось із ваших знайомих постраждав від сексуального насильства, переслідування або сексуальної експлуатації, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62).

2. Структура силябусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Патоморфологія та патофізіологія
Викладач ПІБ	Чернецька В. І., асистент кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист.
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	+380961866279
E-mail:	vcsvetlana@gmail.com
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	Консультації: вівторок та четвер з 16.00 до 17.00 Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM (8891847757, код доступу OyiedC), Viber (+380961866279), Skype (space201244), електронна пошта (vcsvetlana@gmail.com) в робочі дні з 9-30 до 17-30

2.2 Назва навчальної дисципліни

«Патоморфологія та патофізіологія»

2.3.Призначення навчальної дисципліни

«Патоморфологія та патофізіологія» досліджує зміни структури і функцій тканин та органів людини під час хвороби. Відноситься до загальнономедичних дисциплін. Поєднує між собою базисні біологічні науки (Анатомію людини, Фізіологію, Гістологію) та практичну медицину (клінічні дисципліни). А це допомагає майбутньому фахівцю зрозуміти причини та механізми розвитку патологічних процесів та хвороб, обґрунтувати шляхи їх подолання (лікування) та профілактики.

2.4.Мета вивчення дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Патоморфологія та патофізіологія» є наступні:

- Підготовка конкурентноспроможного, висококваліфікованого, компетентного фахівця, здатного вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності у галузі охорони здоров'я;
- Розвиток загальних та фахових компетентностей;
- Формування системних знань про загальні закономірності виникнення та розвитку різних захворювань;
 - Формування розуміння сутності патологічних процесів, їх причин, механізмів та динаміки розвитку.

2.5. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Патоморфологія та патофізіологія» слід зазначити наступні:

- Сформувати розуміння етіології, патогенезу і клінічних проявів хвороби через розкриття основних положень вчення про хворобу,
- Сформувати розуміння суті хвороботворного впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на організм;
- Дати наукові уявлення про сучасні теорії розвитку типових патологічних процесів;
- Сформувати навички характеристики основних нозологічних форм;
- Розуміти структурні основи хвороби на різних рівнях (системному, органному, клітинному);
- Закласти основи вивчення здобувачами клінічних та спеціальних дисциплін;
- Сформувати уміння застосовувати знання з дисципліни «Патоморфології та патофізіологія» у процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

2.6. Формат навчальної дисципліни

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, створення ментальних карт, робота в малих групах, дискусії, онлайн консультування. Під час сесії формат очний, у міжсесійний період – дистанційний.

2.7. Результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки бакалавра парамедика дисципліна «Патоморфологія та патофізіологія» забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

Загальні:

- Здатність навчатися та самонавчатися.
- Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою.
- Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.
- Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні:

- Здатність обстежувати хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.
- Здатність проводити медичне сортування.
- Здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

- Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні медичні науки, що лежать в основі спеціалізації «Екстрена медицина», на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.
- Провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.

2.8. Обсяг та ознаки дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	40
Самостійна робота	54

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2021	1	2	223 «Медсестринство»	4/120	4	ПМК	Обов'язкова

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Нозологія та загальна патологія							
За розкладом	Тема 1. Вступ. Нозологія	Лекція	Презентація	1.ст.12-56 3.ст.3-15, 70-109; 4.ст.13-88; 5.ст.19-54, 124-130; 216-241; 6.ст.270-281	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 1. Нозологія Вивчення основних понять нозології за таблицями, схемами. Аналізувати роль факторів довкілля та внутрішніх чинників у виникненні хвороб. Визначати провідну ланку патогенезу хвороби та причинно-наслідкові зв'язки між окремими патогенетичними механізмами. Характеризувати стадії та ознаки смерті. Вирішувати ситуаційні завдання з теми	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст.22-56 3.70-109; 4.ст.13-88; 5.ст.19-54, 124-130; 216-241; 6.ст.270-281	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6 ІДРС – 6 балів	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 2. Ушкодження. Типові порушення обміну речовин	Лекція	Презентація	1.ст.59-95, 443-570; 3.15-69; 4.ст.135-163, 212-240; 5.ст.55-60, 78-99,	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

				115-120, 131-144; 6.ст.192-230, 247-249			
За розкладом	<p>Тема 2. Ушкодження</p> <p>Вивчення макро- і мікропрепаратів дистрофій та некрозу. Визначення клініко-морфологічних форм некрозу, їх характеристика. Характеризувати причини та механізми розвитку типових порушень обміну речовин. визначати морфологічні прояви дистрофії, некрозу на вологих та гістологічних препаратах. Визначати види некрозу за клініко-морфологічними ознаками. Розв'язувати ситуаційні завдання</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст.59-95 3.ст.15-25 4.ст.135-163; 5.ст.115-120; 6.ст.223-230;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 3. Типові порушення обміну речовин</p> <p>Вивчення макро- і мікропрепаратів дистрофії. Визначення різних видів дистрофії, їх характеристика. Характеризувати причини та механізми розвитку типових порушень обміну речовин. визначати морфологічні прояви дистрофії, некрозу на вологих та гістологічних препаратах. Розв'язувати ситуаційні завдання.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст.443-570 3.ст.26-69 4.ст.212-240; 5.ст.55-62, 78-99, 131-144; 6.ст.192-222;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу

За розкладом	Тема 3. Імунопатологічні процеси. Алергія. Загальні реакції на ушкодження	Лекція	Презентація	1.ст.209-277; 399-414 3.ст.101-139; 4.ст.89-118; 410-420; 5.ст.195-215; 6.ст.263-269	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 4. Імунопатологічні процеси. Алергія Вивчення недостатності імунної системи, СНІДу, алергії, анафілактичного шоку, їх причин, клінічних проявів. Визначати провідну ланку патогенезу різних видів алергії та причино-наслідкових зв'язків між окремими патогенетичними механізмами. Вирішувати ситуаційні завдання	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст. 209-277; 3.ст.120-138; 4.ст.89-118; 5.ст. 195-215; 6.ст.263-269;		6	
За розкладом	Тема 5. Загальні реакції на ушкодження Вивчення шоку, колапсу, коми, їх причин, клінічних проявів. Розрізняти руйнівні явища у розвитку патологічних процесів. Вирішувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст. 399-414 3.ст.109-120; 4.ст.410-420;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 4. Порушення периферичного кровообігу. Запалення	Лекція	Презентація	1.ст.278-337, 399-415;	Самостійно опрацювати теоретичний	0	Згідно розкладу

				3.ст.139-185; 4.ст.162-200; 5.ст.144-195; 6.ст.231-246, 249-262	матеріал		
За розкладом	Тема 6. Порушення периферичного кровообігу Вивчення причин, проявів, наслідків порушень периферичного кровообігу. Визначати зовнішні ознаки місцевих розладів кровообігу. Визначати види тромбів. Вирішувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття		1.ст.278-299; 3.ст.139-161; 4.ст.162-180; 5.ст.144-174; 6.ст.231-246;		6	
За розкладом	Тема 7. Запалення Вивчення причин, проявів та наслідків запалення. Характеризувати етіологію, патогенез, місцеві та загальні ознаки запальних процесів. Пояснювати позитивну і негативну роль запалення. Пояснювати механізм розвитку проявів запалення. Визначати провідну ланку виникнення запальних процесів. Вивчення морфологічних проявів різних видів запалення. Пояснювати морфологічні ознаки різних видів запалення.	Практичне заняття		1.ст.300-336; 3.ст.162-184; 4.ст.181-200; 5.ст.175-195; 6.ст.249-262;		6	

	Характеризувати різні стадії та види запалення. Вирішувати ситуаційні завдання.						
За розкладом	Тема 5. Порушення терморегуляції. Гарячка. Гіпоксія	Лекція	Презентація	1.ст.337-347,428-443; 3.ст.185-206; 4.ст.241-256, 283-290	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 8. Порушення терморегуляції. Гарячка. Гіпоксія Вивчення причин, проявів, наслідків гіпертермії, гарячки, гіпотермії. Пояснювати позитивну і негативну роль гарячки. Пояснювати механізм розвитку проявів гарячки. Визначати провідну ланку виникнення гіпертермії, гарячки, гіпотермії. Характеризувати різні стадії гарячки, види температурних кривих. Вивчення причин, проявів, наслідків гіпоксії. Характеризувати види гіпоксії, їх причини, прояви, наслідки. Вирішувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст.337-347,428-443; 3.ст.185-206; 4.ст.241-256, 283-290.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 6. Пухлини	Лекція	Презентація	1.ст.347-399; 3.ст.207-247; 4.ст.200-211;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

				5.ст.242-288; 6.ст.282-401			
За розкладом	<p>Тема 9. Пухлини</p> <p>Вивчення етіології та патогенезу пухлин, видів атипізму, взаємодії пухлин з організмом. Розпізнавати характер пухлинного процесу за морфологічними та гістологічними ознаками. Вирішувати ситуаційні завдання.</p> <p>Періоди онтогенезу людини: пренатальний і постнатальний. Значення віку у виникненні та розвитку хвороб. Поняття про геронтологію та геріатрію. Старіння як процес морфологічних, біохімічних, функціональних і психічних змін. Прояви старіння на рівні клітин, органів, систем і організму в цілому.</p> <p>Зменшення компенсаторно-приспосувальних можливостей організму. Зовнішні зміни. Зміни обміну речовин. Особливості функціонування органів і систем. Поняття про клімакс, клімактеричний синдром.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1.ст.347-399; 3.ст.207-247; 4.ст.200-211; 5.ст.242-288; 6.ст.282-401	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 10. ПМК 1	Модульний контроль	Тестові завдання у Гугл-формаї			40	Згідно розкладу

За розкладом	Тема 7. Патоморфологія та патофізіологія системи крові	Лекція	Презентація	2.ст.8-91; 3.ст.259-280; 4.ст.291-316; 5.ст.289-330; 6.ст.402-405	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 11. Патоморфологія та патофізіологія системи крові Вивчення причин, механізмів розвитку, проявів, наслідків гіпо- та гіперводемій, крововтрат, порушень гемостазу, анемій, лейкозів, кількісних та якісних змін лейкоцитів. Аналізувати гемограми при різних видах анемій та лейкозів. Визначати в мазках крові гістологічні зміни, які пов'язані з розвитком патологічного процесу. Розв'язувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	2.ст.8-91; 3.ст.259-280; 4.ст.291-316; 5.ст.289-330; 6.ст.402-405	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6 ІДРС – 6 балів	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 8. Патоморфологія та патофізіологія серцево-судинної системи. Ревматизм	Лекція	Презентація	2.ст.92-208; 3.ст.281-325; 4.ст.317-338; 5.ст.331-368,	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

				381-382; 6.ст.406-423			
За розкладом	Тема 12. Патоморфологія та патофізіологія серцево-судинної системи Вивчення причин, механізмів розвитку, проявів, наслідків серцевої недостатності, ішемічної хвороби серця, інфаркту міокарда, електрокардіографічних проявів різних видів аритмій, артеріальної гіпо- та гіпертензії. Розв'язувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	2.ст.92-208; 3.ст.281-325; 4.ст.317-338; 5.ст.331-368, 381-382; 6.ст.406-423	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 9. Патоморфологія та патофізіологія систем дихання, травлення	Лекція	Презентація	2.ст.209-315; 3.ст.326-356; 4.ст.339-373; 5.ст.415-433, 493-570; 6.ст.424-444, 485-531	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 13. Патоморфологія та патофізіологія системи дихання Вивчення причин та механізмів розвитку дихальної недостатності задишки, різних типів періодичного дихання, бронхіту, пневмонії Розпізнавати нозологічні форми на	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	2.ст.209-235; 3.ст.326-356; 4.ст.339-354; 5.ст.415-433;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу

	основі клініко-морфологічних проявів. Пояснювати механізми розвитку патологічних процесів. Розв'язувати ситуаційні завдання.			6.ст. 424-444;			
За розкладом	Тема 14. Патоморфологія та патофізіологія системи травлення Визначення за морфологічними ознаками різних видів патології органів системи травлення атрофічного гастриту, виразкової хвороби шлунку, флегмонозного апендициту, цирозу печінки. Вивчення етіології та патогенезу порушень травлення в ротовій порожнині, шлунку, кишечнику, печінкової недостатності, жовтяниці проявів, наслідків. Розпізнавати нозологічні форми на основі клініко-морфологічних проявів. Пояснювати механізми розвитку патологічних процесів. Розв'язувати ситуаційні завдання.	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття Тема	2.ст.236-315; 3.ст.357-401; 4.ст.355-373; 5.ст. 493-570; 6.ст. 485-531;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 10. Патоморфологія та патофізіологія сечової, ендокринної та нервової систем	Лекція	Презентація	2.ст.316-422; 3.ст.402-463; 4.ст.374-409; 5.ст.382-412, 570-576, 589-607; 6.ст.532-574, 669-670;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

За розкладом	<p>Тема 15. Патоморфологія та патофізіологія сечової системи</p> <p>Визначення за морфологічними ознаками захворювань органів сечової системи (громерулонефриту, пієлонефриту, первинно зморщеної нирки). Вивчення етіології, патогенезу, проявів, наслідків ниркової недостатності. Давати порівняльну характеристику патологічних змін при запальних та незапальних процесах органів сечової системи. Характеризувати зміни складу сечі при патології сечової системи. Пояснювати механізми виникнення патологічних складових сечі, поліурії, олігурії, анурії.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття Тема	2.ст.316-346; 3.ст.402-417; 4.ст.374-384; 5.ст. 589-607; 6.ст. 532-557;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 16. Патоморфологія та патофізіологія ендокринної системи</p> <p>Вивчення етіології і патогенезу ендокринних порушень, їх проявів та наслідків. Пояснювати механізми виникнення ендокринних захворювань. Вирішувати ситуаційні завдання.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття Тема	2.ст.347-385; 3.ст.418-444; 4.ст.385-400; 5.ст. 570-576, 6.ст.558-574;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 17. Патоморфологія та патофізіологія нервової системи</p> <p>Вивчення причин, закономірностей розвитку уражень нервової системи, проявів та наслідків порушень</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	2.ст.386-422; 3.ст.445-462; 4.ст.401-409;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу

	сенсорної функції нервової системи, паралічів, судом, порушень функцій вегетативної нервової системи, неврозів. Пояснювати механізми виникнення захворювань нервової системи. Вирішувати ситуаційні завдання.		Тема	5.ст. 382-412; 6.ст.669-670;			
За розкладом	Тема 11. Патологія статевих органів, вагітності та постпартального періоду. Перинатальна патологія	Лекція	Презентація	3.ст. 463-479; 5.ст. 577-588, 621-655; 6.ст.592-668	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 18. Патологія статевих органів, вагітності та постпартального періоду. Перинатальна патологія Визначення за морфологічними ознаками видів патології: гіпертрофії передміхурової залози, гіперплазії ендометрію, ендоцервікозу, раку матки та молочної залози. Визначення за морфологічними ознаками видів ушкоджень: гестози, позаматкова вагітність, мимовільний аборт, постпартальні інфекційні захворювання матки. Визначати види патології на фантомах, макро- і мікропрепаратах. Давати характеристику макро- і мікропрепаратів з патології вагітності і пологів. Визначення за морфологічними ознаками видів перинатально	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	3.ст. 463-479; 5.ст. 577-588, 621-655; 6.ст.592-668	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу

	патології. Визначати види ушкоджень на фантомах, макро-мікропрепаратах, за морфологічними ознаками (ембріо та фетопатії пологова травма, респіраторний дистрес-синдром, гемолітична хвороба новонародженого) Розв'язувати ситуаційні завдання.						
За розкладом	Тема 12. Респіраторно-вірусні інфекції	Лекція	Презентація	5.ст. 733-737, 762-782, 802-850; 6.ст.708-731, 735-756	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 13. Кишкові та парентеральні інфекції	Лекція	Презентація	5.ст.738-761, 866-890; 6.ст.732-734	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема 19. Інфекційні хвороби Визначення механізмів розвитку захворювань з повітряно-краплинним шляхом передачі інфекції (грип, парагрип, респіраторно-сенцитійна та аденовірусна інфекція). Визначення механізму розвитку туберкульозу, дифтерії та скарлатини. Розв'язувати ситуаційні завдання. Визначення механізмів розвитку інфекцій з ентеральним та парентеральним механізмом зараження (черевний тиф, дизентерія, сальмонельоз, холера). Визначення за морфологічними ознаками ВІЛ-	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	5.ст. 733-782, 802-850; 866-890; 6.ст.708-756	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6	Згідно розкладу

	інфекції СНІДу). Розв'язувати ситуаційні завдання.						
За розкладом	Тема 20. ПМК 2	Модульний контроль	Тестові завдання У гугл-формах			40	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: залік. Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Патоморфологія та патофізіологія» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; «добре» – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; «задовільно» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється

після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Патоморфологія та патофізіологія»

Модуль 1

Поточне тестування та самостійна робота									ІДРС	ПМК	Сума	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2								6	40	100	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				T9
	6	6	6	6	6	6	6	6				6
60												

Модуль 2

Поточне тестування та самостійна робота									ІДРС	ПМК	Сума
Змістовий модуль 3								Змістовий модуль 4	6	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
6	6	6	6	6	6	6	6	6			
60											

**Оцінювання студента відбувається згідно
«Положення про організацію освітнього процесу»**

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

2.12. Рекомендована література

Базова:

1. Атаман О. В. Патолофізіологія: в 2-х томах. Т. 1.: Загальна патологія [Текст]: підручник / О. В. Атаман. - 3-є вид. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 584 с.
2. Атаман О. В. Патолофізіологія: в 2-х томах. Т. 2. : Патолофізіологія органів і систем [Текст] : підручник / О. В. Атаман. - Вінниця : Нова Книга, 2017 – 448 с.
3. Боднар Я. Я. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини [Текст] : підручник / Я. Я. Боднар, В. В. Файфура. - 2-е вид. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 494 с.
4. Патологічна фізіологія [Текст] : підручник / М. С. Регеда [та ін.] ; за ред.: М. С. Регеди, А. І. Березнякової. - 2-е вид. - Львів : "Магнолія 2006", 2017. - 490 с.
5. Патоморфологія [Текст] : підручник / В. Д. Марковський, В. О. Туманський, І. В. Сорокіна ; за ред.: В. Д. Марковського, В. О. Туманського. - К. : ВСВ "Медицина", 2015. - 936 с.
6. Патоморфологія та гістологія [Текст]: атлас / Д. Д. Зербіно [та ін.]. - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 800 с.

Допоміжна:

1. Атаман, О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях [Текст] : підручник / О. В. Атаман. - 5-е вид. - Вінниця : Нова книга, 2017. - 512 с.

2. Гістологія, цитологія та ембріологія. Атлас [Текст] = Histology, cytology and embryology = Гистология, цитология и эмбриология : навч. посіб. / О. Ю. Степаненко [та ін.]. - К. : ВСВ "Медицина", 2017. - 152 с.
3. Патолофізіологія [Текст] : підручник / за ред.: М. Н. Зайка, Ю. В. Биця. - 3-е вид. - К.: Медицина, 2010. - 704 с.
4. Чернецька В. І. Патоморфологія та патофізіологія: курс лекцій / В. І. Чернецька. – Житомир: ЖНАЕУ, 2019. – 156 с.
5. Чернецька В. І. Патоморфологія та патофізіологія: метод. рек. для самостійної роботи / В. І. Чернецька. – Житомир: ЖНАЕУ, 2019. – 50 с.
6. Чернецька В. І. Патоморфологія та патофізіологія: практикум / В. І. Чернецька. –Житомир: ЖНАЕУ, 2019. – 59 с.

Викладач _____

(підпис)